

Den høitagtede Cultusminister benægtede nu dette, alfsaa at dette Spørgsmaal har været under Forhandling og har stødt paa Modstand hos ham, men min Opfattelse af hans Stilling til Spørgsmaalet har han jo bekræftet, og jeg beklager, at den høitagtede Cultusminister har erklæret, at han ikke kan gaae ind paa ad Lovgivningsveien at søge bevirket en saadan Tilstand, hvorved denne Ret for Communen til at have en større Indflydelse paa sit Skolevæsen, end den nu har, bliver fremmet — idetmindste forstod jeg den høitagtede Cultusminister saaledes. Hvad angaaer de øvrige Bemærkninger, jeg gjorde, da skal jeg udtale, at den høitagtede Cultusminister dog ikke ganske har forstaaet mig; han stillede Tilsyn og Bestyrelse sammen, men dette var netop Noget, som jeg gjorde en meget bestemt Forskjel paa. Jeg indrømmer, at Staten maa have en Tilsynsvet; om den vil vælge de bestaaende Amtmænd og Provster, samt hvorledes den vil vælge, bliver dens Sag, men den egentlige Styrelse paa Stedet, Afgjørelsen af de Spørgsmaal, som der komme for, f. Ex. Tilladelsen til at oprette en Skole og Bestemmelser om den etc., ligger nu under Amtsskoledirectionen, og det er dette Slags Spørgsmaal, den hele Ledelse af dem, som jeg mener er Communens Ret. Naar den høitagtede Cultusminister fremdeles gjorde opmærksom paa, at det var meget godt, at Stat og Commune ikke bleve staaende ved dette tarvelige Maal af Rundstaber, der er sat som det yderste Lavmaal, saa er jeg ganske enig med ham deri, men mit hele Foredrag gik netop ud paa at vise, at jeg havde den Tro, at netop naar man overlod den videre Udførelse til Communen, saa vilde det skee paa en slydigere og bedre Maade, end det nu skeer ved den halve Tvang, der hviler derpaa.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Hvis jeg, som den ærede Taler nu meente, skulde have udtrykt mig saaledes, at jeg vilde modsætte mig et Forslag, som vilde bringe den overveiende Indflydelse i Skolesagen over til Communen, maa jeg have været ganske overordentlig uheldig. Jeg troer tværtimod, jeg har stillet i Spidsen, at jeg ikke havde gjort den mindste Modstand

imod at gaae ind paa Indenrigsministerens Forslag, og det er tydeligt, at en væsentlig Deel, nemlig alt det Deconomiske, allerede efter det Forslag, der foreligger, skal gaae over til Communerne. Naar den ærede Taler dernæst omtalte, at det ikke var Tilsynet, han havde bestridt, men Bestyrelsen, troer jeg virkelig ikke, man kan sige, at Skoledirectionerne gjøre syn-derligt Andet end at føre Tilsyn. Naar den ærede Taler endelig bragte paa Bane, hvad der er at iagttage, naar en Mand vil oprette et privat Institut, troer jeg, at han tænkte paa Forhold, som ligge ganske udenfor saavel denne Lov som den, der er behandlet de to foregaaende Dage, nemlig paa de kjøbenhavnske Forhold. (Vix: Forholdene paa Landet!) Jeg troer ikke, at den allerringeste Indberetning er fornøden, f. Ex. naar en Mand paa Landet vil oprette en Vondhejskole eller en Friskole. Naar han vil have Friskolen af den Bestaaffenhed, at Vedkommende ikke behøve at sende deres Børn til Examen i andre Skoler, maa en saadan finde Sted; men ellers har hverken Tilsynsmænd eller Directioner paa Landet eller i Kjøbstæderne nogensomhest Indflydelse paa, hvorledes den private Skole bliver indrettet. Forholdet er ganske vist anderledes i Kjøbenhavn, og det er sikkert det, hvorpaa den ærede Taler har tænkt, men det ligger udenfor de Lovforslag, her foreligge til Behandling.

H. Wedersen: Skjøndt jeg ganske vist kunde ønske større Frihed end den, der er indrømmet i det foreliggende Forslag, skal jeg dog ligesom flere ærede foregaaende Talere begynde med at udtale min Tak til den høitagtede Indenrigsminister, fordi han har forelagt os det, og det netop paa den nuværende Tid. Jeg finder, at det netop er heldigt, at Forslaget er fremkommet saa kort efter Grundlovsforandringen, idet man ofte hører Folk udtale deres Frygt for, at det ikke vil vare længe, før der skeer hderligere Forsøg paa at indskrænke Grundloven, thi jeg troer, at disse communale Love ville virke meget beroligende paa Communerne i denne Henseende; da jeg haaber, at det maa komme til at staae klart for Folket, at det i alt Fald ikke kan være den